

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság

1.Bf.217/2022/18.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2023. év január hó 17. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette a következő

í t é l e t e t :

A pénzmosás bűntette miatt Terhelt1 és társai ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 5.B.197/2019/280. számú ítéletét Terhelt1 I.r., Terhelt2 II.r., Terhelt3 III.r. és Terhelt4 IV.r. vádlott vonatkozásában megváltoztatja.

Terhelt1 I.r. vádlott pénzbüntetésre ítéletét mellőzi.

Terhelt2 II.r. vádlott szabadságvesztésének tartamát 2 (kettő) évre enyhíti, annak végrehajtását 4 (négy) évi próbaidőre felfüggeszti és a közügyektől eltiltás mellékbüntetést mellőzi.

Terhelt2 II.r. vádlott vonatkozásában a feltételes szabadságra bocsátásról rendelkezés és az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámítása a szabadságvesztés utólagos végrehajtásának esetére vonatkozik.

Terhelt3 III.r. vádlott szabadságvesztésének tartamát 1 (egy) év 6 (hat) hónapra enyhíti, annak végrehajtását 3 (három) évi próbaidőre felfüggeszti és a közügyektől eltiltás mellékbüntetést mellőzi.

Terhelt3 III.r. vádlott tekintetében a feltételes szabadságra bocsátásról rendelkezés a szabadságvesztés utólagos végrehajtásának esetére vonatkozik.

Az elsőfokú eljárás során felmerült bűnügyi költségből Terhelt1 I.r. vádlott 260.250,- (kettőszázhatvanezer-kettőszázötven) forintot és Terhelt4 IV.r. vádlott 279.888,- (kettőszázhetvenkilencezer-nyolcszáznyolcvannyolc) forintot köteles az államnak megfizetni.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét Terhelt1 I.r., Terhelt2 II.r., Terhelt3 III.r. és Terhelt4 IV.r. vádlott tekintetében helybenhagyja.

Terhelt1 I.r. vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a mai napig letartóztatásban töltött időt a szabadságvesztésbe beszámítja.

A másodfokú eljárás során felmerült 922.404,- (kilenszázhuszonkettőezer-négyszáznégyszáz) forint bűnügyi költségből Terhelt1 I.r. vádlott 28.800,- (huszonnyolcezer-nyolcszáz) forintot

és Terhelt4 IV.r. vádlott 28.800,- (huszonnyolcezer-nyolcszáz) forintot köteles az államnak megfizetni, a fennmaradó 864.804,- (nyolcszázhatvannégyezer-nyolcszáznégy) forint az államot terheli.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s :

[1] A Fővárosi Törvényszék a 2022. május 18. napján kihirdetett 5.B.197/2019/280. számú ítéletében Terhelt1 I.r. vádlottat bűnösnek mondta ki

- a Btk. 399. § (1) bekezdés a) pontjának aa) alpontjába ütköző és a (4) bekezdés a) és b) pontja szerint minősülő, felbujtóként, folytatólagosan elkövetett pénzmosás bűntettében és
- a Btk. 399. § (2) bekezdés a) pontjába ütköző és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő, társtettesként, folytatólagosan elkövetett pénzmosás bűntettében.

[2] Ezért – halmazati büntetésül – 4 év 6 hónap szabadságvesztésre, 5 év közügyektől eltiltásra és 450 napi tétel pénzbüntetésre ítélte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtönben határozta meg és megállapította, hogy legkorábban a szabadságvesztés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Az I.r. vádlott által előzetes fogvatartásban töltött időt a kiszabott szabadságvesztésbe beszámítani rendelte. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 1.000,- forintban határozta meg és rendelkezett az így kiszabott 450.000,- forint pénzbüntetés meg nem fizetése esetén napi tételenként egy-egy napi szabadságvesztésre való átváltoztatásáról.

[3] Terhelt2 II.r. vádlottat bűnösnek mondta ki

- a Btk. 399. § (1) bekezdés a) pontjának aa) alpontjába ütköző és a (4) bekezdés a) és b) pontja szerint minősülő, társtettesként, folytatólagosan elkövetett pénzmosás bűntettében.

[4] Ezért a II.r. vádlottat 3 év szabadságvesztésre, 3 év közügyektől eltiltásra és 350 napi tétel pénzbüntetésre ítélte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát fogházban határozta meg és megállapította, hogy legkorábban a szabadságvesztés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A II.r. vádlott által előzetes fogvatartásban töltött időt a kiszabott szabadságvesztésbe beszámítani rendelte. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 1.000,- forintban határozta meg és rendelkezett az így kiszabott 350.000,- forint pénzbüntetés meg nem fizetése esetén napi tételenként egy-egy napi szabadságvesztésre való átváltoztatásáról.

[5] Terhelt3 III.r. vádlottat bűnösnek mondta ki

- a Btk. 399. § (1) bekezdés a) pontjának aa) alpontjába ütköző és a (4) bekezdés a) és b) pontja szerint minősülő, társtettesként, folytatólagosan elkövetett pénzmosás bűntettében.

[6] Ezért a III.r. vádlottat 2 év 6 hónap szabadságvesztésre, 3 év közügyektől eltiltásra és 300 napi tétel pénzbüntetésre ítélte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtönben határozta meg és megállapította, hogy legkorábban a szabadságvesztés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 1.000,- forintban határozta meg és rendelkezett az így kiszabott 450.000,- forint pénzbüntetés meg nem fizetése esetén napi tételenként egy-egy napi szabadságvesztésre való átváltoztatásáról.

[7] Terhelt4 IV.r. vádlottat bűnösnek mondta ki

- a Btk. 399. § (4) bekezdés a) pontjába ütköző és az (5) bekezdés szerint minősülő, társtettesként elkövetett pénzmosás büntetében.

[8] Ezért a IV.r. vádlottat 1 év szabadságvesztésre és 200 napi tétel pénzbüntetésre ítélte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtönben határozta meg és annak végrehajtását 2 évi próbaidőre felfüggesztette. A szabadságvesztés végrehajtása esetére megállapította, hogy legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 1.000,- forintban határozta meg és rendelkezett az így kiszabott 200.000,- forint pénzbüntetés meg nem fizetése esetén napi tételenként egy-egy napi szabadságvesztésre való átváltoztatásáról.

[9] Az elsőfokú bíróság rendelkezett továbbá az eljárás alatt lefoglalt bűnjelekről, valamint a felmerült bűnügyi költség viseléséről.

[10] Az elsőfokú bíróság ítéletének kihirdetését követően az ügyész a fellebbezés bejelentésére három munkanapot tartott fenn, majd e határidőn belül a törvényszék ítéletét valamennyi vádlott vonatkozásában tudomásul vette. Terhelt1 I.r. vádlott és védője elsődlegesen felmentés, másodlagosan enyhítés, Terhelt2 II.r. vádlott és védője elsősorban felmentés, másodsorban az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése és harmadsorban enyhítés, Terhelt3 III.r. vádlott elsődlegesen felmentés, másodlagosan enyhítés, míg védője elsősorban felmentés, másodsorban az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése és harmadsorban enyhítés céljából jelentett be fellebbezést. Terhelt4 IV.r. vádlott és védője a fellebbezés bejelentésére szintén három munkanapot tartott fenn, majd a IV.r. vádlott védője e határidőn belül elsődlegesen felmentés, másodlagosan enyhítés végett jelentett be fellebbezést.

[11] Terhelt1 I.r. vádlott védője a bejelentett fellebbezés írásban előterjesztett indokolásában a felmentésre irányuló indítványa vonatkozásában kifejtette, hogy az okirati bizonyítékokkal alátámasztott bankszámlákra érkező összegek, az átutalások és a készpénzfelvételek tényét nem vitatja, azonban azzal a megállapítással nem ért egyet, hogy védence tudott arról, hogy ezek az összegek büntetendő cselekményekből származnak, mert álláspontja szerint ez utóbbi elsőbírői következtetést nem lehet kétséget kizáró bizonyossággal levonni. Megítélése szerint az elsőfokú bíróság ítélete a Be. 592. § (2) bekezdés d) pontja alapján részben megalapozatlan, mert a törvényszék a megállapított tényekből további tényre helytelenül következtetett.

[12] Meglátása szerint a bűnösség ellen ható körülmény, hogy a vádlottak meg sem próbálták leplezni a készpénzfelvevételeket, továbbá nem lehet védence terhére értékelni azt, hogy az általa említett nigériai diákok nevét és számát nem tudta megmondani, mivel az eset óta 6-7 év telt el és védence 2 és fél éve van letartóztatásban, így a telefonjához, számítógépéhez nem volt hozzáférése. tanú6 tanúvallomását kérte figyelmen kívül hagyni, mert nem volt elvárható tőle, hogy olyan vallomást tegyen, amellyel magát bűncselekmény gyanújába keverhetné.

[13] Hangsúlyozta, hogy a cég9 és az egyéb3 közötti implementálási partnerszerződést a bank is bekérte és rendben találta, így a szerződés az I.r. vádlott számára is megtévesztő lehetett, ami nem értékelhető a terhére. Előadta, hogy az utalások csak az szerződés aláírása után érkeztek az egyesület bankszámlájára, továbbá megjegyezte, hogy a szerződés értelmében összesen 4,5 millió dollár érkezése merült fel, amely összegben belül voltak az átutalt tételek. Azt is kiemelte, hogy a bankok egyetlen esetet leszámítva nem jeleztek szabálytalanságot a vádlottak felé.

[14] Meggyőződése szerint ezen tények kétségesse teszik az elsőfokú bíróság arra vonatkozó megállapítását, hogy védence tudomással bírt a bankszámlákra érkezett összegek bűnös eredetéről. Érvelése szerint a másodfokú bíróság nincs kötve a törvényszék által megállapított részben megalapozatlan tényálláshoz és azt az ügyiratok tartalma és helyes ténybeli következtetéssel helyesbítheti akként, hogy nem állapítható meg kétséget kizáróan, hogy az I.r. vádlott tudott arról, hogy az összegek bűncselekményekből származnak. Véleménye szerint az így helyesbített tényállás alapján az elsőfokú ítélet megváltoztatásának és védence felmentésének van helye, mert esetében még a gondatlanság sem állapítható meg.

[15] Amennyiben az ítéltábla nem értene egyet a felmentésre irányuló indítványával, arra az eshetőségre az I.r. vádlott védője fenntartotta az enyhítés érdekében bejelentett fellebbezését, amelynek két okát is megjelölte. Elsőként arra hivatkozott, hogy a védence által megvalósított magatartás kizárólag gondatlanságból elkövetett pénzmosás vétségének minősülhet, ezért indokolt a büntetés enyhítése. A gondatlansággal kapcsolatban rögzítette a szándékosság értelmi és érzelmi oldalát, majd rámutatott a tudatos és a hanyag gondatlanság közötti különbségre azzal a megjegyzéssel, hogy meglátása szerint védence esetében tudatos gondatlanság nem merülhet fel. A hanyagságban jelentkező gondatlanság megállapításához szükséges negatív és pozitív feltételek részletes rögzítését követően visszautalt a felmentésre irányuló indítvánnyal összefüggésben kifejtett tényezőkre, mint a valósnak tűnt szerződésre, a szerződés szerint gond nélkül végbement átutalásokra, valamint a pénzügyi műveletek leplezetlen voltára. Megítélése szerint az I.r. vádlott tévedésből nem ismerte fel a pénzösszegek bűnös eredetét, amely tévedése az elvárható körütekintés hiányából adódott, így védence esetében alkalmazható a Btk. 20. § (3) bekezdésének rendelkezése. Mindezek alapján indítványozta az elkövetéskor hatályban volt törvényi rendelkezések alkalmazásával, hogy az ítéltábla az I.r. vádlott bűnösségét a Btk. 400. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő pénzmosás vétségében állapítsa meg, amelynek következményeként a kiszabott szabadságvesztés tartamát jelentős mértékben enyhítse.

[16] Az enyhítéssel kapcsolatban előadta továbbá, hogy védencével szemben a pénzbüntetésre ítélet jogellenes, mert a Btk. 50. § (2) bekezdésének feltételei az I.r. vádlott esetében csak részben állnak fenn, ugyanis sem megfelelő jövedelme, sem megfelelő vagyona nincsen. Az I.r. vádlott vagyontalan, akinek a személyi körülményei között az elsőfokú ítélet

kizárólag tartozásokat sorol fel és az elmúlt időszak letartóztatásban töltött időtartama alatt jövedelemmel sem rendelkezett, ezért a pénzbüntetés mellőzését indítványozta.

[17] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség vagyoneklobzásra irányuló indítványa tekintetében kijelentette, hogy a bírói gyakorlat megköveteli, hogy a tényleges gazdagodás megállapítható legyen és a tényállásban is szerepeljen. Ez azonban nem jelenti azt, hogy jelen ügyben a vagyoneklobzással érintett összegek megegyeznek a bankszámlákra beérkezett összegekkel, mert nem lehet arra következtetni, hogy a számláról felvett összegekkel szükségszerűen az elkövetők részesedtek. Véleménye szerint ez a megállapítás az elsőfokú ítélet indokolásából is kiolvasható, mert a törvényszék rögzítette, hogy a vádlottak csak közreműködő szerepet tölthettek be és tevékenységükért díjazásban részesültek. Végezetül a tárgykörben egy törvényszéki és két ítéltáblai határozatot is megjelölt álláspontjának alátámasztása végett, továbbá megjegyezte, hogy a vádirat szerint a vádlottak a cselekményeikért ismeretlen összegű díjazásban részesültek, ezért nem tartalmazott indítványt a vagyoneklobzásra.

[18] A kirendelt védői díj összegének viselésével kapcsolatban előadta, hogy védence kötelező védelmét több törvényi ok is megalapozta, azonban nem lehet megállapítani, hogy ezek közül a magyar nyelv ismeretének hiánya vagy más ok mennyiben indokolta a kötelező védelmet, így helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor úgy rendelkezett, hogy a kirendelt védő díját az állam viseli. A védő kérte, hogy amennyiben a másodfokú bíróság nem értene egyet a törvényszék rendelkezésével, úgy az I.r. vádlottat terhelő kirendelt védői díj egy részének megfizetése alól őt mentesítse a vagyoni és jövedelmi viszonyaira tekintettel.

[19] Összefoglalva tehát az I.r. vádlott védője indítványozta, hogy a másodfokú bíróság a Fővárosi Törvényszék ítéletét változtassa meg és elsődlegesen indítványozta, hogy az I.r. vádlottat bizonyítottság hiányában mentse fel az ellene emelt vád alól. Másodlagos indítványa arra irányult, hogy védence vád tárgyává tett cselekményét a Btk. 400. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő gondatlan pénzmosás vétségének minősítse, a szabadságvesztés tartamát jelentősen enyhítse oly módon, hogy a fogvatartásban töltött idő figyelembevételével büntetése kitöltöttnek legyen tekinthető, valamint a pénzbüntetésre ítéletét mellőzze. Indítványozta továbbá, hogy az ítéltábla a fellebbviteli főügyészség vagyoneklobzás alkalmazására és bűnügyi költség viselésére irányuló indítványát utasítsa el.

[20] Terhelt2 II.r. vádlott védője a bejelentett fellebbezés írásban benyújtott indokolásában indítványozta, hogy a másodfokú bíróság változtassa meg a törvényszék ítéletét, amely álláspontja szerint a Be. 592. § (2) bekezdés c) és d) pontjában meghatározott okból részben megalapozatlan, mert a megállapított tényállás ellentétes a törvényszék által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalmával és a törvényszék a megállapított tényekből további tényre helytelenül következtetett. Indítványozta, hogy az ítéltábla a Be. 592. § (2) bekezdés c) és b) pontja, valamint a Be. 593. § (1) bekezdés a) és b) pontja, továbbá (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást elsődlegesen akként változtassa meg, hogy az a II.r. vádlott felmentését eredményezze. Másodlagosan úgy változtassa meg, hogy lehetőség nyíljon a Btk. 19. § (2) bekezdésének alkalmazására, amelyre tekintettel a törvényszék által kiszabott büntetést a másodfokú bíróság a törvény szerint lehetséges legnagyobb mértékben enyhítse, amennyiben a büntetés szabadságvesztés, úgy azt végrehajtásában függessze fel.

[21] A II.r. vádlott védője felidézte, hogy az elsőfokú eljárásban a felmentésre irányuló indítványának alappillére a kényszer és fenyegetés okán védence beszámítási képességének hiánya volt, amelyet a szakértői véleményekre és a szakértői meghallgatásokra alapított. A fellebbezés indokolása idézte az elsőfokú ítélet [89] bekezdését, valamint idézett a hivatkozott bekezdésben feltüntetett bírósági határozatból is, majd megállapította, hogy általánosságban ugyan elfogadható, hogy a kényszer és a fenyegetés megítélése a bíróság feladata, azonban jelen ügyben olyan speciális orvosi szakértelmet igénylő kérdések vizsgálata vált szükségessé, amelyek a Be. szerint szakértő kirendelését indokolták, ezen túlmenően a beszámítási képesség kizárólag szakkérdés. Megítélése szerint a másodfokú bíróságnak abban a kérdésben kell állást foglalnia, hogy a törvényszék jogszerűen eltérhetett-e az akaratnyilvánítási képesség körében a szakvélemény megállapításaitól, amelyre véleménye szerint határozott nem a válasz.

[22] A fellebbezés indokolásában a II.r. vádlott védője hosszasan hivatkozott az eljárási törvényhez fűzött kommentárnak a szakvélemény, mint bizonyíték felhasználásával kapcsolatos megállapításaira, majd felidézte a magánszakértői vélemények benyújtásához vezetett ügytörténetet és kijelentette, hogy a magánszakértői vélemények szakvéleménynek minősülnek. Kérte figyelembe venni, hogy amennyiben a törvényszék nem értett volna egyet azzal, hogy jelen esetben szakkérdésnek minősülő kérdésben került felkérésre a szakértő, akkor a szakértők meghallgatására sem kerülhetett volna sor, továbbá abban az esetben az elkészült iratot és kiegészítését csak védői észrevételként lehetett volna értékelni.

[23] Meglátása szerint a meghallgatott szakértők egyértelműen úgy nyilatkoztak, hogy védence olyan speciális pszichiátriai megbetegedésben szenved, amelynek következtében az I.r. vádlott által gyakorolt folyamatos kényszer és fenyegetés hatása miatt az akaratnyilvánítási képessége kizárt volt. Véleménye szerint ez szakkérdés, amelyet a bíróság nem mérlegelhet felül. A fellebbezés indokolása szó szerint idézte azokat a szakértői megállapításokat, amelyek szerint a II.r. vádlott a bűncselekmény elkövetésekor kényszer, fenyegetés hatása alatt állt, illetve olyan félelemben élt, amely kizárta az akaratnyilvánítási képességét.

[24] Kiemelte, hogy a szakértők nem a kényszer, fenyegetés tényét, hanem annak a II.r. vádlottra gyakorolt hatását állapították meg, amely egyértelműen szakkérdés. Hangsúlyozta továbbá, hogy az ügyben nincsen olyan szakvélemény, amely azt mondaná ki, hogy védence a vád tárgyává tett időszakban rendelkezett azzal a beszámítási képességgel, ami az akarat szerinti magatartás tanúsításához szükséges. Meggyőződése szerint a II.r. vádlott olyan mértékű félelemben élt a folyamatos fenyegetések miatt, amely kizárta az akaratnyilvánítási képességét, ezért a Btk. 15. § c) pontjában meghatározott büntethetőséget kizáró ok – a kényszer és a fenyegetés – miatt védence felmentésének van helye.

[25] A védelem rámutatott arra is, hogy a hivatkozott büntethetőséget kizáró ok megítéléséhez nemcsak a szakvélemény, hanem több orvosi dokumentáció és lelet áll rendelkezésre, majd kiemelte a Nemzeti Védelmi Szolgálat által 2017. december 28. napján készített hivatalos feljegyzést, amelyben a pánikroham és a poszttraumás stressz fogalmainak elemzésével a szolgálat azt rögzítette, hogy a II.r. vádlott egészségi állapota nem teszi lehetővé, hogy a poligráfos vizsgálat hiteles eredménnyel záródjon.

[26] A II.r. vádlott védője rögzítette, hogy a kényszer és a fenyegetés a beszámítási képességet érinti és zárja ki, vagy korlátozza, majd bemutatta a kényszer fogalmának a bírói gyakorlat által kialakított definícióját és két típusát, az akaratot megtörő és az akaratot hajlító kényszer. Hangsúlyozta, hogy védenca egy törékeny testalkatú, 3 gyermekes édesanya, szemben az I.r. vádlottal, aki erős testalkatú, agresszív, uralkodó személyiség. A védő idézte tanú4 és a III.r. vádlott vallomásaiból azokat a részeket, amelyekben az I.r. vádlott agresszív természetére utaltak, továbbá kiemelte a szakértők megállapítását, miszerint a II.r. vádlott éngyenge, törékeny, korábban többször traumatizált nő.

[27] A védelem a fizikai ráhatás, mint akaratot megtörő kényszer megvalósulásának alátámasztásaként idézte tanú4, tanú9 és a III.r. vádlott vallomásainak azon részeit, amelyekben a vádbeli időszakot megelőzően az I.r. vádlott által a II.r. vádlottal szemben tanúsított fizikai bántalmazásokról, valamint a II.r. vádlott sérüléseiről nyilatkoztak.

[28] A fenyegetés büntetőjogi fogalmának rögzítését követően a II.r. vádlott védője az I.r. vádlott részéről védenca irányába tanúsított pszichikai ráhatás megvalósulását tanú4 és a III.r. vádlott szó szerint idézett vallomásrészleteivel erősítette meg, majd a III.r. vádlott és tanú3 vallomásaiból kiragadott részletekkel mutatott rá védenca félelemérzetére, amit az I.r. vádlott okozott. Álláspontja szerint a tanúk, illetve vádlott-társ részéről említett, az I.r. vádlott által kilátásba helyezett súlyos hátrányok – mint megöléssel, vagy a gyermekek elvételével fenyegetés – alkalmasak voltak arra, hogy védencebén komoly félelmet keltsenek.

[29] A II.r. vádlott védője hangsúlyozta, hogy a súlyos hátrány kilátásba helyezésének az adott személyben való komoly félelemkeltésre alkalmasságát a megfenyegetett személy ismeretében lehet megítélni. Ezzel kapcsolatban idézte szakértő3 és szakértő1 tárgyaláson tett nyilatkozatának egy-egy részét, amelyek meglátása szerint védenca – mint poszttraumás stresszben szenvedő személy – gyenge ellenállóképességét támasztották alá. Ugyancsak idézett tanú9 és a III.r. vádlott írásbeli vallomásából annak érzékeltetésére, hogy védenca pszichés állapotában drasztikus romlás következett be.

[30] A védelem összefoglalta azokat a bizonyítékokat, amelyekből a kényszerre, fenyegetésre lehet következtetni, valamint az akaratnyilvánítási képesség hiányának egyenletes kirajzolódására. Meggyőződése szerint a rendelkezésre álló bizonyítékok, így különösen a tanúvallomások alapján védenca vonatkozásában a kényszer, fenyegetés folyamatos fennállása a szakértői véleményektől függetlenül is megállapítható.

[31] Mindezekre tekintettel indítványozta, hogy a másodfokú bíróság a törvényszék ítéletében foglaltaktól eltérő tényállást állapítson meg, amely tényállás alapján Terhelt2 II.r. vádlottat az ellene emelt vád alól arra hivatkozással mentse fel, hogy a váddal érintett időszakban kényszer, fenyegetés hatása alatt állt és akaratnyilvánítási képessége kizárt volt.

[32] A fellebbezés másodlagos iránya, a büntetés enyhítését célzó része tekintetében a II.r. vádlott védője előadta, hogy tisztába van azzal, hogy a jelen ügyben felmerült kényszer és fenyegetés „nem a klasszikus értelemben vett formában van jelen a tényállás során”. Megítélése szerint védenca esetében a beszámítási képesség hiányát jelentő kényszer és fenyegetés háttérében egyedi pszichés ok és folyamatosan fennálló párkapcsolati erőszakban megnyilvánuló kényszer, illetve fenyegetés valósult meg. Amennyiben a másodfokú bíróság

egyétértene a törvényszékkal abban, hogy a II.r. vádlott orvosi iratokon alapuló betegségét, a poszttraumás stresszt elfogadja, arra az esetre kérte a Btk. 19. § (2) bekezdésének alkalmazását, azaz a büntetés korlátlan enyhítését, mert a fizikai bántalmazás, mint kényszer és fenyegetés korlátozta védencét az akaratának megfelelő magatartás tanúsításában.

[33] A védelem indítványozta, hogy amennyiben a másodfokú bíróság is úgy ítéli meg, hogy másik igazságügyi szakértő véleményének beszerzése nélkül eltérhet a szakértői véleményeknek a kényszer, fenyegetés vonatkozásában tett megállapításaitól, úgy azt annak rögzítésével tegye, hogy az I.r. és II.r. vádlott kapcsolata alatt folyamatosan megvalósult erőszakos magatartás védencét a bűncselekmény elkövetésének idején korlátozta az akaratának megfelelő magatartás tanúsításában, amire tekintettel a Btk. 19. § (2) bekezdése alapján a büntetést a lehető legnagyobb mértékben enyhítse.

[34] Abban az esetben, ha az ítéltábla nem adna helyt ez utóbbi indítványának, kérte, hogy a másodfokú bíróság a védencével szemben kiszabott szabadságvesztés tartamát a Btk. 82. §-a alapján a lehető legnagyobb mértékben csökkentse és a büntetés végrehajtását próbaidőre függessze fel. Ennek indokaként nagyobb nyomattal kérte értékelni védence büntetlen előéletét, míg a törvényszék által hivatkozott sorozat-elkövetéssel összefüggésben visszautalt a párkapcsolati erőszak vonatkozásában előadottakra. A kényszer és fenyegetés büntethetőséget kizáró, illetve korlátlan enyhítést megalapozó okként való figyelembevételének hiányában arra kérte az ítéltáblát, hogy a felvázolt körülményeket a büntetéskiszabás körében értékelje.

[35] Hangsúlyozta a jelentős időmúlást is, valamint azt a tényt, hogy a II.r. vádlott három kiskorú gyermeket nevelő édesanya, aki nem veszélyes a társadalomra, tizenéves kora óta példamutatóan vett részt a hátrányos helyzetű csoportok és egyének segítésében. Utalt arra is, hogy védence a gyermekek nevelése során nem számíthat a gyerekek édesapjára, az I.r. vádlottra, továbbá kiemelte, hogy a pánikbetegségben és poszttraumás stressz-zavarban szenvedő II.r. vádlott a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztésével esélyt kapna a gyógyulásra. Ezzel kapcsolatban rögzítette a védence által naponta bevett gyógyszereket, valamint megjegyezte, hogy nehézséget okoz számára a szilárd táplálék bevitele, továbbá idegi sérülései jelenleg is fennállnak. A védelem szerint a végrehajtásban felfüggesztett szabadságvesztéssel lehetőség nyílna a II.r. vádlott egészségügyi állapotának javulására és a gyermekeiről való további gondoskodásra.

[36] Terhelt3 III.r. vádlott védője a bejelentett fellebbezés írásban kifejtett indokolásában a fellebbezés három irányát jelölte meg. Elsődlegesen indítványozta, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet megalapozatlanságát a Be. 593. § (1) bekezdés b) pontjának alkalmazásával küszöbölje ki az iratok tartalma, valamint a helyes ténybeli következtetések levonásával, majd a III.r. vádlottat a Be. 606. §-a alapján mentse fel az ellene emelt vád alól. A felmentést célzó indítványa elsősorban bűncselekmény hiányára, másodsorban bizonyítottság hiányára, míg harmadsorban büntethetőséget kizáró ok – tévedés – megállapítására irányult. Másodlagosan kérte, hogy az ítéltábla a törvényszék ítéletét a Be. 609. §-a alapján helyezze hatályon kívül és az elsőfokú bíróságot utasítsa új eljárásra. Harmadlagos indítványa arra irányult, hogy a másodfokú bíróság a Be. 606. §-a alapján akként változtassa meg az elsőfokú ítéletet, hogy a védencével szemben kiszabott büntetést lényegesen enyhítse és a szabadságvesztés végrehajtását próbaidőre függessze fel.

[37] A III.r. vádlott védője az elsőfokú ítéletre vonatkozólag általánosságban kijelentette, hogy a Fővárosi Törvényszék ügyfelderítési kötelezettségének nem tett eleget és a bizonyítékok okszerűtlen, logikailag hibás értékelésével, helytelen ténybeli következtetésekkel, valamint iratellenesen jutott arra a következtetésre, hogy védence elkövette a terhére rótt bűncselekményt. Álláspontja szerint a megállapított tényállás megalapozatlan, mert hiányos és hibás, továbbá az elsőfokú bíróság jogszabályt helytelenül alkalmazott és indokolási kötelezettségének sem tett eleget, mivel nem jelölte meg, hogy az elkövetési érték, valamint az üzletszerűség és a haszonszerzésre törekvés miként került megállapításra. Hiányolta továbbá a szándékosságot és a célzatot alátámasztó bizonyítékokat is.

[38] A pénzmosás bűncselekmény vonatkozásában a védelem felidézte a palermói egyezmény kihirdetéséről szóló törvény általa relevánsnak tartott részeit, majd védence tekintetében megállapította, hogy olyan pénz- és bankszámlaforgalommal rendelkező egyesületben töltött be titkári szerepkört, amely rendszeres támogatásokban, adományokban részesült és véleménye szerint a tényadatokból kitűnően az alapbűncselekményekről tudomással nem bírt, angolul nem beszélt, külföldi kapcsolatokkal nem rendelkezett és az egyesület vezetésének tevékenységére rálátással sem bírt. Meggyőződése szerint mindezek alapján kijelenthető, hogy a III.r. vádlottnak nem volt tudomása arról, hogy a vádirat szerinti bűncselekmények megtörténtek, továbbá arról sem, hogy az aláírásával érintett összegek bűncselekmények elkövetéséből származnak.

[39] Álláspontja szerint a megállapított tényállás felderítetlen, mert az elsőfokú bíróság nem tárta fel az alapbűncselekményt, amely a pénzmosás bűncselekmény megállapításának előfeltétele. Sérelmezte, hogy az alapbűncselekmény elkövetése a cég⁹ feljelentésén és képviselője email üzenetén alapul. Kifejtette, hogy a gyakorlat szerint a külföldi büntetőeljárás befejezését a pénzmosás bűncselekmény miatti felelősségre vonáshoz nem szükséges bevárni, azonban az alapbűncselekmény tényeit bizonyítani kell, mert ennek hiányában a pénzmosás megállapítása sem lehetséges.

[40] A pénzmosás bűncselekmény védencét érintő törvényi rendelkezéseinek rögzítését követően kiemelte, hogy az kifejezett célzatot határoz meg, nevezetesen a büntetendő cselekményből származó dolog eredetének eltitkolását, elleplezését. Mindez azt jelenti, hogy a terhelt nemcsak a más által elkövetett bűncselekményről tud, hanem azzal is tisztában van, hogy a pénz a másik bűncselekményből származik és ezen eredet eltitkolása, elleplezése érdekében folytat pénzügyi tevékenységet a dologgal összefüggésben.

[41] A III.r. vádlott védője az érvelését azzal folytatta, hogy véleménye szerint a törvényszék által megállapított tényállás a védence bűnösségét arra a vélelemre alapozta, hogy az I.r. és a III.r. vádlott között már a bankszámlanyitások és a pénzügyi tranzakciók előtt megegyezés jött létre, melynek értelmében a II.r. és a III.r. vádlott felveszi a pénzösszegeket és átadja az I.r. vádlottnak. A védelem határozottan vitatta, hogy ilyen megegyezés létrejöttét alátámasztó bizonyíték rendelkezésre állna, megítélése szerint ez a vélelem legfeljebb egy tényből tényre történő következtetés eredménye lehetett, amelynek megállapítását logikailag hibásnak minősítette, mert véleménye szerint semmi sem zárja ki azt, hogy védence nem tudott a vagyon bűnös voltáról. Álláspontja szerint az a feltevés, hogy a III.r. vádlott esetleg tudhatott arról, hogy az összegek bűncselekmény elkövetéséből származnak, még nem engedi meg azt a következtetést, hogy ténylegesen tudott is mindezen körülményekről.

[42] A Kúria 2006. évi 143. számú eseti döntésére hivatkozva ismételten kiemelte, hogy a pénzmosás elkövetésének feltétele a bűncselekményből származó pénz eredetének leplezésére irányuló célzat, amennyiben ez kétséget kizáró módon nem bizonyítható, úgy a büntetőjogi felelősség sem állapítható meg.

[43] A fellebbezés indokolása hangsúlyozta, hogy a vád bizonyítása az ügyészséget terhelte, vagyis védencének nem az ártatlanságát, hanem a bűnösségét kellett bebizonyítani, azonban meggyőződése szerint jelen ügyben a III.r. vádlott vonatkozásában az ártatlanság vélelmét nem sikerült megdönteni. Az ítéltábla és a Kúria eseti döntéseit megjelölve rámutatott arra, hogy a valószínűség szintjén megállapítható tények nem értékelhetők a terhelt terhére, kizárólag a kétséget kizáróan bizonyított tények rögzíthetők a vádlott terhére megállapított történeti tényállásban. Hangsúlyozta, hogy amennyiben a bűncselekményt a vádlott is elkövethette, azonban a tagadását nem lehet megcáfolni és további bizonyítékok beszerzésére sincs mód, abban az esetben a vádlottat az ellene emelt vád alól bizonyítottság hiányában fel kell menteni. Meglátása szerint a vád és az azon alapuló ítélet valójában tényből tényre következtetésen alapul, amelynek helyessége vizsgálendő. Megítélése szerint a törvényszék tényből tényre történt következtetése téves, hiányzik belőle a bizonyítástól megkövetelt zárt logikai láncolat, így az elsőfokú ítéletben megállapított tényállás megalapozatlan.

[44] A védelem rámutatott arra, hogy a vád tárgyát képező bankszámlákra a vádlottak vallomásai szerint is több forrásból érkezett bevétel, így például pályázati támogatások, éttermi és egyéb bevételek. A III.r. vádlott védője több olyan banki jóváírást is megjelölt, amelyek az ellenkező bizonyításáig legális bevételnek tekintendők. Álláspontja szerint ebből az a következtetés vonható le, hogy az egyesületnek nem csak a vádbeli utalásokból volt bevétele, vagyis védence ezeket a törvényes bevételeket is fel tudta venni, illetve tovább tudta utalni. Véleménye szerint a III.r. vádlottnak nem kellett tudnia arról, hogy az aláírásával ellátott készpénzfelvételi utalványhoz köthető átutalás valójában melyik összegből, a vádban megjelölt cégtől, vagy más forrásból érkezett-e. Mindezekre tekintettel tévesnek minősítette az elsőfokú ítéletnek az elkövetési értékre vonatkozó megállapítását, mert az felderítetlen maradt, amelynek következményeként a minősítésben sem lehetett volna állást foglalni. Meggyőződése szerint a III.r. vádlott esetében az elkövetési érték nem érte el az elsőfokú ítéletben iratellenesen megjelölt többszázmilliós összeget, amelyre vonatkozólag védencének tettesi minősége anyagi jogilag sem helytálló. Jogi álláspontja szerint a III.r. vádlott bűnsegédi magatartást valósított meg a készpénzfelvételi utalványok aláírásával, mint segítségnyújtással, kizárólag a felvett, illetve átutalt összegek esetében állapítható meg a tettesi magatartása, ezért az elsőfokú ügydöntő határozatnak mind a tettesi elkövetésre, mind az érték meghatározására vonatkozó részét helytelennek értékelte.

[45] A fellebbezés indokolása idézte a II.r. és a III.r. vádlott vallomásának arra vonatkozó részeit, miszerint Terhelt3 III.r. vádlottnak kevés rálátása volt a nemzetközi kapcsolatokra és a projektekre, többek között a hiányos nyelvismerete miatt. A III.r. vádlott védője ezzel kapcsolatban sérelmezte, hogy a törvényszék a vádlottak tudtatartalmát, szubjektumát egységesen kezelte, azonban megítélése szerint azokat szét kellett volna választani és egyenként megvizsgálni. Vitatta az elsőfokú bíróság megállapítását, miszerint védence tudott arról, hogy bűncselekményből származó pénzüsszegekhez kapcsolódó pénzmosásban vett részt, különös tekintettel arra, hogy bűnösségének megállapítására a Btk. 399. § (1) bekezdés

a) pontja alapján került sor, amely az elkövető célzatára figyelemmel kizárólag egyenes szándék mellett tényállásszerű.

[46] A védelem kifogásolta az elsőfokú bíróságnak azt a megállapítását is, melynek értelmében védenccé díjazásban részesült, vagyis a terhére rótt cselekményeket haszonszerzés végett követte el. Meglátása szerint még ha ez eshetőlegesség szintjén fel is merült, még akkor sem lehetne olyan logikailag zárt láncolatot alkotó következtetésen alapuló ténymegállapításra jutni, amely szerint a III.r. vádlott díjazásban részesült.

[47] Hangsúlyozta, hogy az I.r. és a II.r. vádlott élettársak voltak, továbbá az I.r. és IV.r. vádlott bizalmi viszonyban álltak egymással, ezzel szemben a védencét semmiféle kapcsolat, vagy bizalmi viszony nem kötötte az I.r. vádlotthoz, így kétséges és semmivel sem alátámasztott, hogy védenccé és az I.r. vádlott a törvényszék ítélete szerint megállapodott volna egymással. Érvelése szerint az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásból kiindulva, amely szerint a felvett pénzt átadta az I.r. vádlottnak, védencének nem származott haszna a pénzfelvételekből, így felmerül a kérdés, hogy miért vállalta volna bűncselekmény elkövetésének kockázatát. Véleménye szerint közvetlen bizonyíték hiányában az I.r. és III.r. vádlott bűnös kapcsolatát, valamint védencének a bűnös vagyon eredetéről való tudomását nem lehet megállapítani. A III.r. vádlott bűnösségével ellentétes irányba ható tényezőként utalt arra is, hogy védenccé nem volt pénzügyi szakember, vagy olyan személy, aki ismeri, illetve ismernie kellene a bankjogi szabályozást.

[48] A III.r. vádlott védője lényeges tényként értékelte, hogy az elsőfokú bíróság a cég⁹ és az egyéb³ közötti partnerszerződés hamis voltát időben csak a cselekményt követően keletkezett feljelentés és társasági nyilatkozat alapján tartotta megállapíthatónak, így értetlenségét fejezte ki arra vonatkozólag, hogy védenccé miként tudhatott volna a vagyon bűnös eredetéről. Az I.r. vádlott vallomásából idézte azt a részt, amelyben a III.r. vádlott felelősségét elhárította, majd arra a védői következtetésre jutott, hogy Terhelt³ III.r. vádlott nem tudott és nem is tudhatott a szerződés valótlán tartalmáról. Ezzel kapcsolatban sérelmezte még, hogy az elsőfokú bíróság a bankot terhelő felelősséget nem tartotta megalapozottnak, azonban a védenccé esetében a büntetőjogi felelősséget már „gond nélkül” megállapíthatónak találta.

[49] Az elsőfokú ítélet [95] bekezdésének egyes tartalmi elemeit felidézve megjegyezte, hogy a törvényszéki indokolás „teljesen homályos”, továbbá logikailag hibás is, mert azt a vádlottak egyike sem tagadta, hogy az egyesülettel kapcsolatos munkájuk során egymással együttműködtek, így volt közöttük kapcsolat és közös munkát is végeztek. Megítélése szerint az I.r. vádlott pénzfelvételek során tanúsított jelenléte nem a védencével fennállt közvetlen, bizalmi bűnkapcsolatra volt visszavezethető, hanem az egyéb bizonyítékokkal alátámasztott erős kontrolljára, amelyet a pénzmozgások lebonyolítása felett kívánt gyakorolni, mert nem bízott a „be nem avatott” III.r. vádlottban.

[50] A védő érvelése szerint az elsőfokú bíróság megállapításával ellentétben teljes mértékben életszerű, hogy védenccé az ártatlanságának bizonyítása érdekében visszakeresi, visszaidézi a történeteket, hogy pontosan mi, mikor és hogyan történt, majd azokat összefoglalva leírja. Állítása szerint a törvényszék azt róta védenccé terhére, hogy nem tudott konzekvens védekezést előterjesztetni, azonban ezzel megsértette a büntetőléjárás alapelveit,

nevezetesen, hogy a vád bizonyítására a vádló köteles, a terhelt nem kötelezhető az ártatlanságának alátámasztására, továbbá a kétséget kizáróan nem bizonyított tény nem értékelhető a terhelt terhére.

[51] Ugyancsak kifogásolta, hogy az elsőfokú ítélet az általa idézett két-három szót leszámítva milyen üzenetváltások alapján és ezek milyen értelmezésével jutott el a haszonszerzés megállapíthatóságáig. E tárgykörben hangsúlyozta, hogy még a fellebbviteli főügyészség is csak az I.r., II.r. és IV.r. vádlott vonatkozásában indítványoz vagyoneklobzást, mert ezek a vádlottak gazdagodtak igazolhatóan.

[52] Az üzletszerűség fogalmával összefüggésben kérte figyelembe venni a 3/2011. (X. 14.) Büntető jogegységi határozatban, valamint a Kúria 2002. évi 469. számú eseti döntésében foglaltakat. Kijelentette, hogy védenccé esetében az egyesülethez való viszonyulásból nagyfokú elkötelezettség állapítható meg és önmagában az a körülmény, hogy az egyesület titkáráként „esetleg javadalmazásban részesült”, még nem támasztja alá azt az elsőbírői következtetést, hogy a cselekmények véghezvitelével rendszeres haszonszerzésre törekedett volna.

[53] A védelem kritikával illette a Fővárosi Törvényszéknek a II.r. és III.r. vádlott között lezajlott üzenetváltások és az azokból kiragadott részek értelmezését. A „tisztánlátás érdekében” fellebbezése indokolásában rögzítette az érintett beszélgetések szöveggörnyezetét, majd annak a véleményének adott hangot, hogy azokból az elsőfokú bíróság logikailag hibás következtetéseket vont le, mivel a szöveg magánéleti konfliktusra, továbbá vásárlásokhoz köthető pénzköltésekre vonatkozott és nem tényleges bűncselekmények elkövetésére. A III.r. vádlott védője megjegyezte, hogy figyelemmel arra, hogy a törvényszék több alkalommal is életszerűtlennek minősítette védenccé védekezését, ezért szükségesnek tartotta kiemelni, hogy véleménye szerint az is életszerűtlen, hogy védenccé és a II.r. vádlott a büntetőjogi értelemben vett bűncselekmények elkövetéséről digitalizált és visszakereshető formában beszélgettek volna egymással.

[54] Meglátása szerint a törvényszék az alanyi oldal tényállási eleme, a haszonszerzés, az üzletszerűség és az elkövetési érték vonatkozásában nem tett eleget indokolási kötelezettségének, mivel nem tárta fel, hogy milyen bizonyítási eszközök, illetve bizonyítékok alapján és milyen logikai következtetések útján jutott el a bűnösség megállapításáig. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság indokolása nem a bűncselekmény tényállási elemeinek kétséget kizáró fennállásának igazolására, hanem a III.r. vádlott védekezésének cáfolatára irányult.

[55] Védenccé vonatkozásában a tényállást felderítetlennek értékelte, mert az nem terjedt ki az I.r. vádlottal való kapcsolatára, az utalványok aláírásának módjára, az általa foganatósított utalások részleteire és okaira, továbbá, hogy az utalásokra és pénzfelvételekre bűncselekményből eredő, vagy legális forrásból származó vagyonra vonatkozólag került sor. Helytelennek találta a minősített eset megállapítását mind az érték, mind az üzletszerűség tekintetében, valamint védenccé társtettesi minőségét is. Mindezek alapján megismételte az elsősorban bűncselekmény, másodsorban bizonyítottság hiányában és harmadsorban büntethetőséget kizáró ok – tévedés – alapján felmentésre irányuló elsődleges indítványát.

[56] Másodlagosan az indokolási kötelezettség súlyos fokú megsértése és az eljárási szabálysértések miatt az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését kérte. Harmadlagosan indítványozta, hogy amennyiben az ítéltábla bizonyítottan találja bűncselekmény elkövetését, abban az esetben a védenca inkriminált cselekményét a pénzmosás alapesetének, vagy a gondatlanságból elkövetett pénzmosásnak minősítse.

[57] Az eltérő minősítéssel összefüggésben, illetve attól függetlenül is az enyhítésre irányuló indítványa körében előadta, hogy a haszonszerzési célzat hiányában a III.r. vádlottat nem lehetett volna pénzbüntetésre ítélni, továbbá kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság az enyhítő körülményeket nem vette teljeskörűen számba és azokat nem is értékelte súlyuknak megfelelően. Markáns enyhítő körülményként kérte figyelembe venni védenca büntetlen előéletét, különös tekintettel az életkorára, azt a tényt, hogy hosszabb ideig állt büntetőeljárás hatálya alatt, kétgyermekes édesanya és a cselekmény elkövetése óta jelentős idő, közel 7 év telt el. Nyomatékosan hangsúlyozta, hogy a III.r. vádlott életvezetése kifogástalan, rendezett családi körülmények között él, a egyéb2ban dolgozik és két kiskorú gyermekéről gondoskodik. Utalt továbbá arra, hogy a Egyházközség presbitere, a lánya tartósan beteg, aki rendszeres pszichiátriai ellátással egybekötött gyógyszeres kezelés alatt áll, míg fia tanulási nehézségekkel küzd.

[58] Mindezekre tekintettel a szabadságvesztés végrehajtandó formájának nincs kellő indoka, mert a III.r. vádlott társadalomra veszélyessége oly csekély, hogy a büntetés célja a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztésével is elérhető. Ez utóbbi indítványának elfogadása esetére kérte, hogy az ítéltábla védenccét előzetes mentesítésben részesítse.

[59] A fellebbezés indokolása mellékletként tartalmazta

- szakértő4 klinikai- és mentálhigiéniai gyermek- és ifjúsági szakpszichológus által 2022. december 14. napján kiállított igazolást Terhelt3 III.r. vádlott lányának terápiás ellátásáról,
- az Kórház2 Diabetes Szakambulancia 2022. november 28. napján kelt járóbeteg vizsgálati lapját a III.r. vádlott lánya vonatkozásában,
- a Kórház3 Gyermeksebészeti és Traumatológiai Osztályának 2015. december hónapban kiállított zárójelentését a III.r. vádlott lányának műtétjéről,
- a Pedagógiai Szakszolgálat által 2020. november 30. napján kelt Szakértői véleményt a III.r. vádlott fiának beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségeinek felülvizsgálatáról,
- Név5 beosztott lelkipásztor 2022. december 1. napján kelt jellemzését a III.r. vádlottról és
- Terhelt3 III.r. vádlottról 2020. december 23. napján kiállított egészségügyi dokumentumot.

[60] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.478/2021/46. számú átiratában a fellebbezéseket nem tartotta alaposnak. Utalt arra, hogy a védelmi fellebbezések irányára tekintettel a felülbírálat teljeskörű. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az eljárása során a perrendi szabályokat megtartotta, az ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett, a bizonyítási eljárást a szükséges és indokolt mértékben lefolytatta. A törvényszék a tényállást mérlegeléssel, helyesen állapította meg, amely megalapozott, felülbírálatra alkalmas.

[61] A fellebbviteli főügyészség szerint az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségének is eleget tett, érvelése a logika szabályainak is megfelel. Megítélése szerint a törvényszék okszerűen következtetett a vádlottak elkövetéskori tudattartalmára, szándékára, melynek során helytálló érvekre hivatkozással vetette el a II.r. vádlott esetében a kényszer és fenyegetés hatása alatti elkövetést, továbbá a tényről tényre történt helyes következtetéssel jutott arra a megállapításra, hogy mindegyik vádlott tisztában volt azzal, hogy a tényállásban rögzített pénzüsszegek büntetendő cselekményekből származtak.

[62] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásból okszerűen következik a vádlottak bűnössége, a bűncselekmények minősítése is törvényes, továbbá helytállóan mutatott rá arra, hogy a Btk. elbíráláskor hatályos szabályai egyedül a IV.r. vádlott esetében kedvezőbbek.

[63] A büntetés kiszabása körében az irányadó enyhítő és súlyosító körülményeket maradéktalanul feltárta és azokat helytállóan értékelte, amikor arra az álláspontra helyezkedett, hogy az I.r., II.r. és III.r. vádlottal szemben végrehajtandó szabadságvesztés kiszabása indokolt, ezzel szemben a IV.r. vádlott vonatkozásában végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés is elegendő a büntetési célok elérése érdekében. Meggyőződése szerint a szabadságvesztések tartamát is kellő mértékben állapította meg és a pénzbüntetésre ítélsüket is törvényesnek találta.

[64] A fellebbviteli főügyészség szerint abban viszont tévedett a törvényszék, hogy az I.r., II.r. és IV.r. vádlottal szemben nem rendelt el vagyoneklobzást, mert nevezett intézkedést a Btk. 74. § (1) bekezdés a) pontja alapján a tényállásban rögzített bűncselekményekkel összefüggésben megszerzett vagyon tekintetében nem mellőzhette volna. Indítványozta ezért, hogy az ítéltábla az I.r. vádlottal szemben 363.617.000,-, a II.r. vádlottal szemben 4.800.000,- és a IV.r. vádlottal szemben 9.500.000,- forint erejéig vagyoneklobzást rendeljen el.

[65] Álláspontja szerint ugyancsak törvényellenesen mentesítette az I.r. és IV.r. vádlottat a kirendelt védőik díjazásából származó bűnügyi költség megfizetése alól, mert e vádlottak esetében nem kizárólag azért került sor a védők kirendelésére, mert a magyar nyelvet nem ismerik, hanem egyéb, a törvényben előírt kötelező okokból is. A vádhatóság ezért indítványozta, hogy a másodfokú bíróság az átiratban a költségjegyzék alapján tételesen megjelölt bűnügyi költségek állam részére történő megfizetésére kötelezze az I.r. és IV.r. vádlottat.

[66] Mindezek alapján indítványozta, hogy az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét akként változtassa meg, hogy az I.r., II.r. és IV.r. vádlottal szemben a fentebb meghatározott összegek erejéig vagyoneklobzást rendeljen el, továbbá a bűnügyi költségre vonatkozó rendelkezést az I.r. és IV.r. vádlott vonatkozásában helyesbítse, egyebekben az elsőfokú ítéletet hagyja helyben.

[67] A nyilvános ülésen a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség képviselője – az átiratban előzetesen bejelentettek szerint – nem vett részt.

[68] Az I.r., II.r. és III.r. vádlott védői a nyilvános ülésen mind az írásban kifejtett érveiket, mind az indítványaikat fenntartották, azokat tartalmilag megismételték.

[69] A IV.r. vádlott védője a fellebbezés írásban kifejtett indokait a nyilvános ülésen csatolta. A felmentés vonatkozásában kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság kiemelt jelentőséget tulajdonított annak a ténynek, hogy védence bankszámláján aránytalanul nagy összeg, 500.000,- forint maradt a pénzfelvételt követően, amely a teljes összeg 5%-a. Kifogásolta, hogy a törvényszék nem határozta meg, hogy mekkora összeget nem talált volna eltúlzottnak, illetve gyanúsnak, továbbá hangsúlyozta, hogy önmagában az említett pénzmennyiség számlán hagyása még nem alkalmas védence rosszhiszeműségének alátámasztására.

[70] Rámutatott arra, hogy az elsőfokú ítélet szerint az I.r. és IV.r. vádlott ismeretlen időben és ismeretlen összegű díjról állapodott meg, továbbá az összeg nem külföldről, hanem a II.r. vádlottól érkezett, amely tényezők nem alkalmasak annak bizonyítására, hogy a IV.r. vádlott tudott a készpénz bűncselekményből származásáról.

[71] Az enyhítésre irányuló indítványa tekintetében előadta, hogy a büntetés kiszabása körében az elsőfokú bíróság által értékelt enyhítő és súlyosító körülmények helytállóak, azonban kérte figyelembe venni, hogy védencét a jelen ügydöntő határozat értelmében a kiutasítás veszélye fenyegeti, mert idegenrendészeti eljárás indult ellene. Hivatkozása szerint a IV.r. vádlott legális munkával és magyarországi családdal rendelkezik, gyerekeiről gondoskodik, ezért a családfenntartó szerepére és az elévülési időt is meghaladó időmúlásra tekintettel – bűnössége esetén – olyan büntetés kiszabását indítványozta, amelynek következtében az idegenrendészeti hatóságnak nem kell a vádlottat kiutasítani. Megítélése szerint ez utóbbi elvárásnak a végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztés is megfeleltethető, azonban előzetes mentesítéssel.

[72] A nyilvános ülésen megjelent vádlottak közül Terhelt1 I.r. vádlott az utolsó szó jogán kitért a II.r. vádlottal fennállt kapcsolatára, majd elmondta, hogy nem érzi magát bűnösnek, nem állt szándékában bűncselekményt elkövetni és semmilyen haszna nem származott a vád tárgyává tett cselekményekből.

[73] Terhelt2 II.r. részletesen nyilatkozott az egészségi állapotáról, családi körülményeiről, továbbá az I.r. vádlottal történt együttélése során átélt sérelmekről. Az utolsó szó jogán tett nyilatkozatában arra kérte az ítéltáblát, hogy az életkörülményeire tekintettel méltányos döntést hozzon.

[74] Terhelt3 III.r. vádlott elmondta, hogy az alapítványnál mivel foglalkozott és miért nem gondolta, hogy bűncselekmény elkövetésében vett részt, majd kitért jelenlegi élethelyzetére is. Az utolsó szó jogán ártatlanságát hangsúlyozta, valamint nyomatékosította, hogy az ügyből nem származott haszna.

[75] A többirányú fellebbezések az I.r. vádlott pénzbüntetésének mellőzése, továbbá a II.r. és III.r. vádlott szabadságvesztés büntetésének enyhítése és végrehajtásának próbaidőre való felfüggesztése vonatkozásában alapos.

[76] A Fővárosi Ítéltábla a perorvoslatok alapján eljárva a Be. 590. § (1) és (2) bekezdésére figyelemmel a Fővárosi Törvényszék ítéletét, továbbá az azt megelőző eljárást

teljes terjedelmében felülbírálta, melynek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a perrendi szabályokat megtartotta.

[77] A bizonyítást teljeskörűen lefolytatta, a vádlottakat, a tanúkat és a szakértőket kihallgatta, az egymással ellentétes vallomások tisztázása érdekében szembesítéseket rendelt el, a nyomozó hatóság előtt tett gyanúsítotti, valamint az eljárás során írásban tett vallomásaikat ismertette, készpénzfelvételi bizonylatokat, kifizetési megbízásokat, pénztárbizonylatokat, üzenetváltásokat és fényképeket a vádlottak, illetve tanúk elé tárta, a II.r. vádlott vonatkozásában elkészített igazságügyi pszichiáter és orvosszakértői véleményeket, a banki dokumentumokat, az eljárás alatt becsatolt hangfelvételek leiratát, továbbá a releváns okirati bizonyítékokat ismertetéssel a bizonyítás anyagává tette.

[78] Az elsőfokú bíróság a vád tárgyát képező valamennyi lényeges tényre az elbíráláshoz szükséges körben és mélységben felvette a bizonyítást, majd a tényállás-megállapítási kötelezettségének is eleget tett.

[79] A védelmi fellebbezések indokai felmentésre, illetve eltérő tényállás és minősítés megállapítására irányultak. Az általuk megfogalmazott kifogások a tényállás hiányossága, a felderítetlenség, az iratellenesség és a tényből-tényre következtetés hibáját foglalták magukban.

[80] Az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság valamennyi jogilag releváns tényre teljeskörűen lefolytatta a bizonyítást, minden jelentős kérdést tisztázott, így a felderítetlenség esete nem merülhet fel. A hiányos vagy hiányzó tényállás lehet a felderítetlenség következménye, de lehet attól független is. Ebben az esetben a büntető anyagi jog szempontjából releváns tények hiányoznak a tényállásból, vagy tényállás nincs is megállapítva, azonban a felülbírálat tárgyát képező elsőfokú ügydöntő határozat vonatkozásában ezen esetkörök egyike sem valósult meg.

[81] Az iratellenesség sem állapítható meg, mivel a törvényszék a tényállás megállapításakor a tartalmukkal egyezően vette figyelembe az iratokat. Végezetül a tényből-tényre következtetés hibája sem valósult meg, mert – a védők meggyőződésével ellentétben – az általa megállapított tényekből kizárólag az ítéletében rögzített tényállás következik.

[82] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás kizárólag két számadat vonatkozásában szorul korrekcióra, mert a törvényszék számítási hiba miatt pontatlanul jelölte meg az elsőfokú ítélet 10. oldalának [36] bekezdésében a II.r. és III.r. vádlott cselekvősegeivel összefüggésbe hozható pénzösszeget, amely a II.r. vádlott esetében helyesen 431.597.000,- forint, továbbá a III.r. vádlott tekintetében 386.220.000,- forint.

[83] Az elsőfokú ítélet tényállása a hivatkozott javításokkal megalapozott és mentes a Be. 592. § (1) és (2) bekezdésében foglalt hiányosságoktól, ezért a másodfokú bíróság a felülbírálatot az indokolási kötelezettség teljesítésének vizsgálatával folytathatta, ugyanis a Kúria következetes ítélkezési gyakorlata szerint az indokolási kötelezettség teljesítése csak a megalapozott vagy megalapozottá tett tényállás tekintetében vizsgálható (EBH 2018. B.8., EBH 2019. B.9. és BH 2019. 220.).

[84] Az elsőfokú bíróság a beszerzett bizonyítékokat a Be. 167. § (4) bekezdésének megfelelően önmagukban és egymással összevetve, összességükben is értékelte és a Be. 561. § (3) bekezdés d) pontjában előírtaknak megfelelően minden részletre kiterjedően, kellő alaposággal megindokolta, hogy a vádlottak tagadásával szemben milyen bizonyítékokra alapította ítéleti tényállását.

[85] A mérlegelési tevékenységről és annak eredményéről a büntetőügy fő- és részletkérdései vonatkozásában is számot adott, indokolási kötelezettségének minden tekintetben eleget tett.

[86] Az indokolás átláthatóságának és a vádlottak szerinti egyéniesítésnek a szem előtt tartásával elsőként Terhelt1 I.r. vádlott vonatkozásában mutatta be a bűnösségét alátámasztó bizonyítékokat és az azokból levont következtetéseihez vezető gondolatmenetét. Ennek során az iratok tartalmával egyezően mutatta be az I.r. vádlott védekezését, majd a logika szabályainak megfelelően ütköztette védekezése tartalmi elemeit az okirati bizonyítékokkal és a hibamentesen hivatkozott tanúvallomásokkal. Az összevetés eredményeként alappal jutott arra a végkövetkeztetésre, hogy a beszerzett bizonyítékok megcáfolták az I.r. vádlott állításainak hitelességét, amely konklúziót tovább erősítette a vádlott-társakkal összefüggésben taglalt bizonyítékok értékelése.

[87] Az I.r. vádlott védőjének fellebbezésében írtak miatt a másodfokú bíróság kiemeli, hogy a törvényszék ítélete 23. oldalának [102] bekezdésében hiánytalanul sorolta fel azokat a tényeket, amelyekből aggálytalanul arra lehetett következtetni, hogy védenca tisztában volt a bankszámlákra érkező pénzüsszegek bűnös eredetével. Az elsőfokú bíróság e tárgykörben kifejtett indokolása teljes, kiegészítésre nem szorul. Az ítéltábla maximálisan egyetértett a törvényszék érvelésével, ezért az ott leírtak megismétlése szükségtelen.

[88] Terhelt2 II.r. vádlott esetében rendkívül részletesen és nyomon követhető formában mutatta be a történeti tényállásban rögzített cselekvéseit alátámasztó bizonyítékokat, valamint a védekezése alapját képező, az I.r. vádlott által vele szemben megvalósított erőszakos cselekmények bizonyítására felsorakoztatott szakvéleményeket, orvosi dokumentumokat, fényképeket, messenger beszélgetéseket és az ítélete 17. oldalán feltüntetett tanúk vallomásaiból, valamint a II.r. vádlott becsatolt hangfelvételekből rendelkezésre állt bizonyítékokat.

[89] Az elsőfokú bíróság kimerítő alaposággal tette vizsgálata tárgyává a II.r. vádlott arra irányuló védekezését, miszerint az akkori élettársa, az I.r. vádlott által kifejtett kényszer és fenyegetés hatása alatt követte el a terhére rótt cselekményeket, melynek keretében helyesen állapította meg, hogy a jogszabályok értelmezése, így a kényszer és a fenyegetés büntetőjogi fogalmak meghatározása és adott esetben történt megvalósulása a bíróság és nem a szakértők feladatkörébe tartozik, ezért a védő álláspontjával ellentétben törvényesen vetette el a szakértők arra vonatkozó kategorikus megállapítását, hogy a II.r. vádlott a bűncselekmény elkövetésekor kényszer és fenyegetés hatása alatt volt. A törvényszék helyesen hivatkozott arra, hogy a szakértők ez utóbbi megállapítását már önmagában az a tény is hiteltelenné tette, hogy a szakvélemények elkészítésekor nem voltak tisztában a pontos elkövetési időkkal, majd amikor a tárgyaláson erről tájékoztatást kaptak, akkor a szakértői megállapításukat az új információhoz igazították. Az ítéltábla ezzel kapcsolatban hangsúlyozza, hogy az elsőfokú

tárgyaláson az ügyész kérdésére szakértől szakértő kijelentette, hogy „Azt, hogy az élettársa által állt kényszer és fenyegetés alatt, ezt nem mondtuk.” (197. sorszámú törvényszéki tárgyalási jegyzőkönyv 15. oldalának hatodik sora), azonban a 2019. január 17. napján kelt igazságügyi pszichiáter és orvosszakértői vélemény 30. oldala ezzel ellentétes tartalmú, mivel a kényszer és fenyegetést, valamint az élettárs által elkövetett rendszeres bántalmazást összekapcsolja, nem húz éles határvonalat e két esemény közé. Mindez megerősítette a Fővárosi Törvényszék végkövetkeztetésének helyességét, amely szerint a szakértők megállapításait kizárólag az orvosi iratokon alapuló betegségek vonatkozásában tartotta elfogadhatónak.

[90] Az elsőfokú bíróság arra is helytállóan hivatkozott, hogy a büntetőjog nem az egészségi állapot, hanem konkrét személy által kifejtett kényszer és/vagy fenyegetés akaratnyilvánítási képességre gyakorolt hatásához fűz jogkövetkezményeket. Az ítéltábla azt is rögzíti, hogy mind a kényszer, mind a fenyegetés külső okként zárja ki vagy korlátozza a beszámítási képességet, a tudati felismerést nem, csupán az akaratnak megfelelő magatartás tanúsítására való képességet befolyásolják, a hatásuk alatt álló nem azt a magatartást tanúsítja, amit egyébként – ezek hiányában – kifejtene. A kényszer, illetve fenyegetés hatása alatt cselekvő tehát tisztában van azzal, hogy olyan magatartást tanúsít, amit a Büntető Törvénykönyv büntetni rendel, vagyis a szándék tudati oldala teljes és csak az akarat elem hiányzik. Mindebből következően a II.r. vádlott tisztában volt azzal, hogy a vádbeli időszakban bűncselekménysorozatot valósított meg, amit megerősítenek az elsőfokú bíróságnak a II.r. vádlott elkövetéskori tudattartalmának vizsgálatával összefüggésben tett helytálló megállapításai is. Az iratanyagból kitűnik, hogy az I.r. és II.r. vádlott párkapcsolata nem volt problémamentes, azonban az is ítéleti bizonyossággal megállapítható, hogy a vád tárgyává tett cselekmények kapcsán az I.r. vádlott részéről nem irányult olyan kényszer és/vagy fenyegetés a II.r. vádlottra, amely őt befolyásolta – kizárta vagy korlátozta – volna az akaratni képességében. Az eljárás adataiból semmiféle konkrét összefüggés nem volt megállapítható az I.r. vádlottnak az élettársi kapcsolatban tanúsított magatartása és az elsőfokú ítéletben részletezett pénzügyi cselekvések között.

[91] Terhelt3 III.r. vádlottra vonatkozólag szintén irathűen és hibamentes gondolatmenettel vezette le a védekezését megcáfoló bizonyítékokat, melynek során helytálló érvekkel emelte ki azokat a tényezőket, amelyek egyértelműen szemben álltak azzal az állításával, hogy a pénzek forrásáról, majd felhasználásukról semmit sem tudott.

[92] A védő – eljárási pozíciójából is adódóan – gyakorlatilag a törvényszék összes olyan következtetését tévesnek minősítette, amely védenca bűnösségét megalapozta és az elsőfokú bíróságnak felrótta, hogy a büntető eljárás alapelveivel szembehelyezkedve elvárta védenca ártatlanságának bizonyítását. Ezzel szemben a másodfokú bíróság megállapította, hogy a törvényszék ilyen elvárását a bizonyítási eljárás alatt nem juttatott kifejezésre és az ügydöntő határozatában sem fogalmazott meg. Az ítéltábla hangsúlyozza, hogy a vádlott védekezéseként felhozott érveinek elvetése még nem az ártatlanság bizonyítására kötelezés szinonimája.

[93] A törvényszék hibamentes és az iratanyaggal összhangban álló indokok mentén tárta fel, hogy miért nem fogadta el a III.r. vádlott akként összefoglalható védekezését, hogy az inkriminált eseményekről semmit sem tudott, kizárólag ellátta a munkájával kapcsolatos teendőket. A Fővárosi Törvényszék azokat a bizonyítási eszközöket is részletezte, amelyek a

III.r. vádlott védekezésével ellentétes irányba hatottak, így például alappal tulajdonított kiemelt jelentőséget a III.r. vádlott és a II.r. vádlott között lezajlott, a nyomozati iratok mellékleteként olvasható üzenetváltások tartalmának, amelyekből – a védelem álláspontjával szemben – helytálló következtetéseket vont le a tudattartalom vonatkozásában. A védői fellebbezés indokaira tekintettel a másodfokú bíróság nyomatékosítja, hogy nem önmagában a „bűnözés” szó használata bírt döntő jelentőséggel a III.r. vádlott tudattartalmának feltárása körében, hanem az üzenetváltásokból kiolvasható féktelen vásárlások ténye. Az üzenetek tartalma alapján a II.r. és III.r. vádlott elismerte, hogy normális körülmények között nem engedhették volna meg maguknak a költsékeztést, azonban a történeti tényállásban rögzített pénzszerzésekre tekintettel a vádbeli időszakban ez sem anyagi, sem erkölcsi akadályt nem okozott számukra.

[94] A III.r. vádlott védőjének meggyőződésével ellentétben a törvényszék által lefolytatott bizonyítási eljárás során a tanúvallomásokból, okirati bizonyítékokból és az üzenetváltásokból nyert adatok Terhelt3 III.r. vádlott esetében egyértelműen beilleszthetők voltak a bizonyítékok zárt logikai láncolatába, amelynek zártsága a másodfokú bíróság megítélése szerint is feltörhetetlen. A következtetés logikai zártsága azt jelenti, hogy egyedül a bizonyítandó tényre következtetést biztosítja, és nincs olyan további tény vagy körülmény sem, ami mindezt cáfolná vagy kétségessé tenné, továbbá kizárja, vagy cáfolja a nem a bizonyítandó tényre, vagy attól eltérő, azzal ellentétes következtetés lehetőségét (BH 2021. 35. [64] bekezdés). Jelen esetben a bizonyítékok zártláncúsága az elsőfokú bíróság indokolásból ellenőrizhető, továbbá egyértelműen nyomon követhető, hogy a törvényszék hogyan jutott el nevezett vádlott bűnösségére levont végkövetkeztetéséhez.

[95] Terhelt4 IV.r. vádlott esetében az egyetlen tényállási pontban való érintettségére tekintettel az elsőfokú bíróság számára nem okozott nehézséget a bizonyítékok összegzése és értékelése. A törvényszék irathűen mutatta be az I.r. vádlottal fennállt kapcsolatát, valamint a 2./ tényállási pontban rögzített készpénzfelvétellel kapcsolatos aktivitását és az ehhez kötődő tudattartalmát. A IV.r. vádlott tagadásával szemben az elsőfokú ítéletben megtalálható a törvényszék határozott és logikus válasza, a törvényszék érvrendszerének minden eleme helytálló.

[96] Az elsőfokú bíróság az ítélete érdemi indokolásának záró részében hiánytalanul jelölte meg azokat a tényeket – bankszámla adatok átadása, az egyesület számlái közötti indokolatlan utalások, az egyesület működéséhez képest kirívóan magas összegek, a közreműködésért a bankszámlákon hagyott összegek aránytalansága, valamint az utalások és pénzfelvételek intenzitása –, amelyek megcáfolhatatlan bizonyítékokul szolgáltak arra nézve, hogy mindegyik vádlott tudomással bírt a pénzösszegek illegális eredetéről. A másodfokú bíróság a felsorolt körülményekkel kapcsolatban kiemeli, hogy azok egyértelműen kizárnak bármiféle gondatlanságot, a szándékos és célzatos elkövetés tipikus jeleit hordozzák magukban.

[97] Az elsőfokú ítélet 26. és 27. oldala tényállási pontonként és teljeskörűen felsorolja azokat az iratokat, amelyek a tényállásban rögzített tények megállapításához nélkülözhetetlenek voltak. A III.r. vádlott védőjének elvárásával szemben az iratok részletesebb elemzése a Be. 561. § (3) bekezdés d) pontjában megfogalmazott „rövid indokolás” törvényi követelménnyel ellentétben állt volna.

[98] A törvényszék mérlegelési tevékenysége a másodfokú bíróság számára tehát minden elemében meggyőző volt, így az I.r., II.r. és III.r. vádlottnak, valamint az I.r., II.r., III.r. és IV.r. vádlott védőjének az elsőfokú bíróság mérlegelési tevékenységét támadó, egyben felmentést célzó fellebbezése a Be. 593. § (2) bekezdésében szabályozott bizonyítékok felülmérlegelésének törvényi tilalma folytán nem vezethetett eredményre. A Fővárosi Törvényszék valamennyi vádlott esetében nagyfokú alapossággal elemezte azokat a bizonyítékokat, amelyek alapján ítéleti bizonyossággal megállapítható volt, hogy tisztában voltak az elkövetett cselekményeik hátterével, a fellebbezések írásbeli indoklásában hivatkozott ellentétes álláspont minden alapot nélkülöz.

[99] A Fővárosi Törvényszék a bizonyítékok értékelése során logikai hibát nem vétett és a beszerzett bizonyítékokból iratellenes, vagy az adott bizonyíték kereteit meghaladó következtetéseket sem vont le.

[100] A megalapozott tényállásból a törvényszék okszerűen vont következtetést a vádlottak bűnösségére és a védők többségének véleményével szemben a cselekményük minősítése is megfelel a büntető anyagi jogi rendelkezéseknek.

[101] A történeti tényállásban rögzített elkövetési időket követően a büntetőeljárásról szóló törvény és más kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2020. évi XLIII. törvény 53. §-a 2021. január 1. napjával kezdődő hatállyal módosította a Btk. 399. §-ában szabályozott törvényi tényállást, ezért az elsőfokú bíróság helyesen járt el, amikor vádlottanként megvizsgálta, hogy a Büntető Törvénykönyvnek az elkövetéskor hatályban volt vagy az elbíráláskor hatályos rendelkezései kedvezőbbek-e rájuk nézve. Az elkövetés és az elbírálás idején hatályos büntető jogszabály összevetésének eredményeként helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy az enyhébb büntetési tételkeretre figyelemmel a – többi vádlottal ellentétben – a IV.r. vádlott esetében a jelenleg hatályos rendelkezések a kedvezőbbek.

[102] Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a vádlottak esetében a pénzmosás elkövetési magatartásaként az elleplezést. Elfedés megvalósulása esetén – a konkrét elkövetési magatartás következtében – más számára már nem ismerhető fel a vagyon (pénz) bűncselekményből való származása, míg elleplezés esetén az elfedés mellé a jogszerűség látszata is járul, mint többletelem, azaz olyan magatartás tartozhat ide, amelynek kifejtése révén a bűnös eredet fel nem ismerhetősége a jogszerű eredet látszatával párosul, amint az jelen ügyben is történt.

[103] Az elsőfokú ügydöntő határozat az egyéniesítés követelményének megfelelően vádlottanként meghatározta az elkövetési értékeket, amelyeknek a törvényhelyét is hibamentesen tüntette fel, azonban a korábban már hivatkozott számítási hiba miatt a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet 28. oldalának közepén feltüntetett összegeket is 431.597.000,- és 386.220.000,- forintra javítja ki.

[104] Az I.r., II.r. és III.r. vádlott vonatkozásában az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a folytatólagos és üzletszerű elkövetést, továbbá valamennyi vádlott elkövetői alakzatát is törvényesen jelölte meg.

[105] A folytatólagosság törvényi egységével kapcsolatban a másodfokú bíróság annyiban egészíti ki az elsőfokú ítélet jogi indokolását, hogy a több évtizede töretlen ítélkezési gyakorlat szerint a folytatólagosság egységébe tartoznak egyrészt az önmagukban kísérletet, másrészt a befejezett bűncselekményt megvalósító részcselekmények is, ilyenkor az egységes értékelés követelményére tekintettel a folytatólagosan elkövetett bűncselekményt a maga egészében befejezettnek kell minősíteni és az ítélet rendelkező részében is így kell megjelölni (BH 1993. 72.). Mindezekre tekintettel az I.r. vádlott esetében a folytatólagos elkövetés megállapíthatósága szempontjából irreleváns volt az a tény, hogy az 1/b) tényállási pont értelmében a bűnös eredetű pénz felvétele a nyomozó hatóság sikeres közbelépése miatt meghiúsult.

[106] A III.r. vádlott védője fellebbezésének indokolásában írtak miatt az ítéltábla hangsúlyozza, hogy a bírói gyakorlat abban is egységes, hogy a folytatólagosság egységébe tartoznak a különböző elkövetői minőségben megvalósított részcselekmények. Ez esetben az ítélet rendelkező részében a folytatólagosan elkövetett bűncselekmény egészére nézve a legsúlyosabb elkövetői minőséget kell megállapítani, ezért Terhelt3 III.r. vádlott esetleges részessége nem lenne megállapítható a társtettessege mellett.

[107] A III.r. vádlott védőjének az üzletszerűen történt elkövetéssel szemben felhozott érvei miatt a másodfokú bíróság azt is kiemeli, hogy amennyiben védence vonatkozásában nem lehetett volna kétséget kizáró bizonyossággal arra a következtetésre jutni, hogy díjazás ellenében követte el a terhére rótt cselekményeket, abban az esetben is meg kellett volna állapítani e minősítő körülményt, mert az ítélkezési gyakorlat szerint az üzletszerűség feltételeként megkívánt rendszeres haszonszerzésre törekvés más személy vagyoni gyarapodása érdekében elkövetett cselekmények esetében is megállapítható (BH 2008. 174.). Az üzletszerű elkövetés nem szükségszerűen feltételezi a saját vagyon gyarapítására törekvést, megállapítható akkor is, ha más vagy mások jogtalan haszonszerzése érdekében követnek el ugyanolyan vagy hasonló bűncselekményeket (BH 2012. 146.).

[108] A joghátrány megválasztása körében a törvényszék a büntetéskiszabás során értékelhető tényezőkről szóló 56. BK véleményben írtakat szem előtt tartva szinte hiánytalanul vette számba a vádlottak terhére és javára szóló alanyi és tárgyi bűnösségi körülményeket, azokat csak kisebb mértékben kellett kiegészíteni.

[109] Az elsőfokú bíróság – az Alkotmánybíróság 2/2017. (II.10.) AB határozatában írtakra is figyelemmel – a büntetéskiszabás során helyesen tulajdonított kiemelt jelentőséget a cselekmények elkövetése óta eltelt rendkívüli mértékű időmúlásnak, amely a cselekmények elkövetésétől számítva 7 évet jelent.

[110] Az I.r., II.r. és III.r. vádlott esetében további súlyosító körülmény, hogy a pénzmosás büntettét a bűnelkövetés veszélyesebb formájában, a Btk. 459. § (1) bekezdés 2. pontjában szabályozott bünszövetségben követték el (56. BK vélemény II./8. pont). A bünszövetségben való elkövetéskor is alkalmazni kell a tettességről és részességről szóló általános rendelkezéseket, ezért a másodfokú bíróság a helyesen megjelölt elkövetői alakzatokat a bünszövetség tagjai vonatkozásában érintetlenül hagyta.

[111] A III.r. vádlott tekintetében az enyhítő körülményként rögzített két kiskorú gyermekről gondoskodást a fellebbezés indokolásához csatolt iratok alapján az ítéltábla annyiban egészíti ki, hogy a lánya 2021. november óta szorongásos panaszok miatt terápiás pszichológiai ellátásban részesül és a fia a Pedagógiai Szakszolgálat 2020. december 23. napján kelt szakértői véleménye értelmében tanulási nehézséggel küzd, amelynek felülvizsgálatára 16. életévének betöltése után kerül sor.

[112] Terhelt4 VI.r. vádlott esetében a büntetéskiszabási körülmények nem szorulnak kiegészítésre.

[113] Az elsőfokú bíróság az enyhítő és súlyosító körülményeket súlyuknak megfelelően értékelte, amikor úgy ítélte meg, hogy az eljárás tárgyát képező bűncselekmények kiemelt tárgyi súlyára tekintettel az összes vádlottal szemben 1 év, illetve azt meghaladó tartamú szabadságvesztés büntetés kiszabása indokolt.

[114] A másodfokú bíróság a büntetések felülbírálatát az I.r. és IV.r., valamint a II.r. és III.r. vádlottra lebontva, két részben rögzíti, mert az előbbi vádlottak esetében egyetértett az elsőfokú ítéletben megállapított bűncselekményekért kiszabott szabadságvesztés büntetések tartamával, azonban az utóbbi vádlottak vonatkozásában már nem osztotta a szabadságvesztések tartamára és azok végrehajthatóságára vonatkozó elsőbírői álláspontot.

[115] A másodfokú bíróság az I.r. és IV.r. vádlott esetében tehát megfelelőnek ítélte a törvényszék által megállapított szabadságvesztések hosszát, azokat arányosnak, az I.r. vádlott esetében a másokat bűnelkövetésbe vitt szerepével, a IV.r. vádlott vonatkozásában a vádlotttársakhoz képest lényegesen csekélyebb cselekvőségével, továbbá a belső arányosság és a fokozatosság követelményével is összeegyeztethetőnek találta, ezért az enyhítésükre nem látott lehetőséget.

[116] A törvényszék által meghatározott szabadságvesztések tartama arányban áll az I.r. és IV.r. vádlott személyében és cselekményeiben megnyilvánuló társadalomra veszélyességgel. A másodfokú bíróság ezért egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy Terhelt1 I.r. vádlottal szemben szükséges, de egyben elégséges a 4 év 6 hónap, míg Terhelt4 IV.r. vádlott vonatkozásában a büntetési tételkeret alsó határához közelítő 1 év szabadságvesztés kiszabása.

[117] A IV.r. vádlott esetében a büntetés célja a másodfokú bíróság megítélése szerint is elérhető a szabadságvesztés próbaidőre való felfüggesztésével. Az ítéltábla e vádlott tekintetében a próbaidő tartamának 2 éves időtartamát megfelelőnek találta.

[118] Az elsőfokú bíróság a Btk. 50. § (2) bekezdésében foglaltak helytálló idézésével helyesen jelölte meg a pénzbüntetésre ítéles kötelező törvényi feltételeit, azonban figyelmen kívül hagyta, hogy – a IV.r. vádlottal szemben – az I.r. vádlott esetében e törvényi feltételek nem állnak fenn maradéktalanul, amint arra a védője is helyesen hivatkozott. Tényként rögzíthető az I.r. vádlott határozott ideig tartó szabadságvesztésre ítéltése, valamint a bűncselekménysorozat haszonszerzés céljából történt elkövetése, azonban a védelem alappal mutatott rá arra, hogy az évek óta letartóztatásban lévő I.r. vádlott a kényszerintézkedés okán

jövedelemmel egyáltalán nem rendelkezik, továbbá az ismert személyi körülményeiből az is kitűnik, hogy vagyona sincsen, a törvényszék is kizárólag tartozásokat tüntetett fel az elsőfokú ítélet rá vonatkozó személyi részében. Mindezek alapján az ítéltábla egyetértett a védelemmel abban, hogy az I.r. vádlott esetében a pénzbüntetés kötelező kiszabásának a „megfelelő jövedelme vagy vagyona van” törvényi feltétele hiányzik, ezért Terhelt1 I.r. vádlott pénzbüntetésre ítéletét mellőzte.

[119] A IV.r. vádlott tekintetében az elsőfokú ítéletben meghatározott napi tételek száma arányban áll a személyében és cselekményében megnyilvánuló társadalomra veszélyességgel, míg az egy napi tétel összege igazodik a rendelkezésre álló adatokból megállapítható jövedelmi helyzetéhez. A másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletnek a pénzbüntetés törvényhelyére vonatkozó megjelölését kiegészíti a Btk. 33. § (1) bekezdés d) pontjára hivatkozással, továbbá feltünteti, hogy a szabadságvesztés és a pénzbüntetés egymás melletti kiszabására a Btk. 33. § (3) bekezdése biztosít lehetőséget.

[120] A külföldi állampolgárságú vádlott is eltiltható a közügyek gyakorlásától, ezért a törvényszék helyesen járt el, amikor a végrehajtandó szabadságvesztésre ítélt I.r. vádlottat e mellékbüntetésre ítélte. A másodfokú bíróság a közügyektől eltiltás tartamának 5 évben történt meghatározásával is egyetértett, azonban az elsőfokú ítéletben írtakon felül a mellékbüntetés törvényhelyeként szükséges még utalni a Btk. 33. § (2) bekezdésére is.

[121] Terhelt2 II.r. és Terhelt3 III.r. vádlott esetében a másodfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy a törvényszék a súlyosító és enyhítő körülményeket nem megfelelően értékelte, amikor a büntetés kiszabása során nem látott lehetőséget a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztésére, illetve a III.r. vádlott esetében a Btk. 82. §-ában szabályozott enyhítés alkalmazására.

[122] A Kúria legutóbb a 2021. évi 68. számon közzétett eseti döntésében foglalkozott a büntetés céljának kérdésével, melynek során kifejtette, hogy a Btk. 79. §-ában írtak szerint a büntetés célja a társadalom védelme érdekében annak megelőzése, hogy akár az elkövető, akár más bűncselekményt kövessen el. A büntetés kétségtelen joghátrány, a büntetés kiszabása ekként joghátrány okozása, vagyis az elkövetőre vonatkozó rosszallás megtestesítése. Az elkövetett bűncselekmény viszont nyilvánvalóan szintén rosszat jelent. Ehhez képest a büntetés lényege – hagyományosan – a rosszra (a bűnre) adott olyan válasz, amiben testet ölt az elkövetőre vonatkozó, az elkövető számára rossz, azaz joghátrány (szabadságelvonás, jogkorlátozás stb.) okozása. A büntetés alakilag mindig megtorlás, vagyis az elkövető által elkövetett bűntettnek megfelelő, arányos joghátránnyal való viszonzása. A büntetés lényege, tartalma pedig egyfelől fenyítés, azaz az elkövető számára nehézséggel sújtás, másfelől a bűnhődés lehetőségének elindítása. Ahhoz, hogy egy büntetés elérje célját általában elegendő, hogy a büntetés okozta rossz nagyobb legyen, mint a bűnből következő jó, és a rossznak túlsúlya alapján kell kiróni a büntetést és közömbössé tenni azt az előnyt, amelyet egy adott bűncselekmény elkövetése az elkövető számára jelentene.

[123] Az ítéltábla rögzíti továbbá, hogy a büntetésnek meg kell felelnie a generális és a speciális prevenció követelményének, mind a társadalom többi tagját, mind a tettest vissza kell tartania újabb bűncselekmény elkövetésétől. Ezáltal tehát alkalmasnak kell lennie a

bűnözés befolyásolására, amelynek egyik eszköze az individualizáció, vagyis a büntetés lehetőleg személyre szabott, egyéniesített volta.

[124] A Kúria által megfogalmazott szempontokat is figyelembe véve az ítéltábla a tárgyalás közvetlensége, továbbá a II.r. és III.r. vádlott vonatkozásában feltárt kedvező személyi körülmények alapján arra az álláspontra helyezkedett, hogy az egyéniesítésnek tulajdonít döntő jelentőséget azzal, hogy a generál preventív szempontokat sem mellőzi. A másodfokú bíróság ezért úgy ítélte meg, hogy a II.r. vádlottal szemben elegendő a büntetési tételkeret minimuma, ennek megfelelően a szabadságvesztés tartamát 2 évre enyhítette. Az inkriminált cselekményekben betöltött kisebb szerepére tekintettel és ebből fakadóan a belső arányosságot szem előtt tartva az ítéltábla úgy ítélte meg, hogy a III.r. vádlottal szemben a szabadságvesztés mértéke még a büntetési tételkeret minimuma esetén is eltúlzott, ezért e büntetés tartamát a Btk. 82. § (2) bekezdés c) pontjának alkalmazásával 1 év 6 hónapra mérsékelte.

[125] A másodfokú bíróság a II.r. és III.r. vádlott rendezett életvitelére, valamint arra a tényre is tekintettel, hogy azóta sem indult velük szemben más büntetőeljárás, a szabadságvesztés végrehajtását a Btk. 85.§ (1) és (2) bekezdése alapján próbaidőre felfüggesztette, egyben mellőzte az elsőfokú ítélet közügyektől eltiltásra vonatkozó rendelkezését. A felfüggesztés próbaidejének tartamát a cselekmény tárgyi súlyára tekintettel, továbbá a jövőbeni visszatartó erő érdekében, egyúttal figyelembe véve a terhükre nem róható jelentős időmúlást is, a II.r. vádlott esetében 4 évben, míg a III.r. vádlott vonatkozásában 3 évben határozta meg.

[126] Az elsőfokú ítélet személyi részeiben rögzített megfelelő jövedelemre, illetve vagyonra tekintettel a bűncselekménysorozatot haszonszerzés céljából elkövetett II.r. és III.r. vádlott pénzbüntetésre ítéltése törvényes. A törvényszék által meghatározott napi tételek száma arányban áll a személyükben és cselekményükben megnyilvánuló társadalomra veszélyességgel, míg az egynapi tétel összege a II.r. vádlott tekintetében igazodik a rendelkezésre álló adatokból megállapítható jövedelmi, illetve a III.r. vádlott vonatkozásában a jövedelmi és vagyoni helyzetéhez. A másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletnek a pénzbüntetés törvényhelyére vonatkozó megjelölését jelen esetben is kiegészíti a Btk. 33. § (1) bekezdés d) pontjára hivatkozással, továbbá e vádlottak esetében is feltünteti, hogy a szabadságvesztés és a pénzbüntetés egymás melletti kiszabására a Btk. 33. § (3) bekezdése alapján lehetséges.

[127] A szabadságvesztés tekintetében a másodfokú bíróság valamennyi vádlottra vonatkozólag annyiban egészíti ki az elsőfokú ítéletet, hogy e büntetés törvényhelyeként feltünteti a Btk. 33. § (1) bekezdés a) pontját, a Btk. 34. § I. fordulatát és a Btk. 35. § (1) bekezdésének I. és II. fordulatát.

[128] Az I.r., III.r. és IV.r. vádlott szabadságvesztés büntetésének börtön, továbbá a II.r. vádlott esetében – orvosi iratokkal igazolt egészségügyi problémáira tekintettel – a törvényben meghatározottnál eggyel enyhébb, fogház fokozata is helytálló és törvényes, a másodfokú bíróság ez utóbbi vádlott tekintetében egyetértett a Btk. 35. § (2) bekezdésének alkalmazásával.

[129] A feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjára vonatkozó rendelkezés az összes vádlottra vonatkozólag törvényes, azonban a II.r. és III.r. vádlott esetében az ítéltábla próbaidőre felfüggesztette a szabadságvesztés végrehajtását, ezért – a IV.r. vádlottra vonatkozó elsőfokú ítéleti rendelkezéssel egyezően – megállapította, hogy a feltételes szabadságra bocsátásról rendelkezés a szabadságvesztés utólagos végrehajtásának esetére vonatkozik.

[130] Az I.r. vádlott által átadási letartóztatásban, illetve letartóztatásban, valamint a II.r. vádlott által őrizetben töltött időnek a kiszabott szabadságvesztés büntetésbe való beszámítása ugyancsak törvényes, az elsőfokú bíróság azt is helyesen tüntette fel ítéletében, hogy ezen rendelkezések mely törvényi előíráson alapulnak. Az előző bekezdésben hivatkozott okból a másodfokú bíróság megállapította, hogy a beszámításra vonatkozó rendelkezés a II.r. vádlott vonatkozásában szintén a szabadságvesztés utólagos végrehajtásának esetére vonatkozik.

[131] Az Alkotmánybíróság a 8/2015. (IV. 17.) AB határozata szerint az Alaptörvény XXVIII. cikkének (1) bekezdéséből fakadó alkotmányos követelmény, hogy a bíróság a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése esetén hivatalból vizsgálja az előzetes bírósági mentesítés lehetőségét, és arról ítéletében rendelkezzen.

[132] Az ítélezési gyakorlat szerint az előzetes bírósági mentesítésre való érdemesség megítélésénél az elkövető személyiségét, az életvitelét, a bűncselekmény jellegét, az elkövetés körülményeit és annak indítókat összevetve kell értékelni (BJD 9986).

[133] A Kúria az EBH 2018. B.13. számú határozatában ezzel kapcsolatban rögzítette, hogy az érdemesség szempontjából a bűncselekmény jellegén, a büntetés mértékén túlmenően, alapvetően a vádlott személyének jövőbeni társadalomra veszélyessége mérlegelendő, vagyis azt szükséges eldönteni, hogy a kiszabott büntetés mellett a társadalom védelme igényli-e a személyére háruló, a büntetett előlélethez fűződő hátrányos következményeket is.

[134] Mindezen szempontokat mérlegelve az ítéltábla arra a következtetésre jutott, hogy a végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztésre ítélt II.r., III.r. és IV.r. vádlott terhére olyan bűncselekmény került megállapításra, amely a személyükben rejlő kockázatot is mutatja, így nem érdemesek az előzetes mentesítésre.

[135] A másodfokú bíróság nem értett egyet a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészségnek az I.r., II.r. és IV.r. vádlottal szemben alkalmazandó vagyoneklobzásra irányuló indítványával, mivel az ügyadatokból nem lehetett kétséget kizáró bizonyossággal megállapítani, hogy nevezett vádlottak ténylegesen mekkora összeggel gazdagodtak, vagyis a bűncselekmények elkövetéséből eredően mekkora pénzüsszegeket szereztek meg saját maguk számára. Kizárólag arra lehetett megalapozott következtetést levonni, hogy ezek az összegek nagyságrendileg eltértek a bűncselekménysorozattal érintett pénzeztől. Az ítéltábla álláspontja e tárgykörben megegyezett a Fővárosi Főügyészségével, mert nevezett vádhatóság a benyújtott vádiratában, majd később sem indítványozta a vádlottakkal szemben vagyoneklobzás elrendelését.

[136] Az elsőfokú bíróság bűnjelekre vonatkozó rendelkezése törvényes volt, azonban a bűnügyi költség viselésével kapcsolatos megállapítása már csak részben, az egyetemleges

kötelezés tekintetében felelt meg a törvényi előírásoknak. A fellebbviteli főügyészség alappal kifogásolta átiratában, hogy az elsőfokú bíróság a nem magyar állampolgárságú I.r. és IV.r. vádlottat nem kötelezte a részükre kirendelt védők díjának megfizetésére. A Fővárosi Törvényszék arra hivatkozással mentesítette őket a bűnügyi költség ezen részének megfizetése alól, hogy a védők kirendelésére a Be. 44. § d) pontja alapján azért került sor, mert a magyar nyelvet nem beszélik. A törvényszék azonban figyelmen kívül hagyta, hogy az I.r. vádlott esetében a védő részvétele a vád tárgyát képező bűncselekmény büntetési tételkeretére és a letartóztatásának tényére tekintettel a Be. 44. § a) és b) pontja alapján is kötelező volt, míg a IV.r. vádlott vonatkozásában a védő részvételének kötelezettségét a terhére rótt bűncselekmény fenyegetettsége miatt a Be. 44. § a) pontja is megalapozta.

[137] A büntetőeljárásban az I.r. és IV.r. vádlott esetében a védő részvételét tehát több törvényi ok is kötelezővé tett, ezért a másodfokú bíróság a rendelkező részben foglaltak szerint mindkét vádlottat kötelezte az elsőfokú ítéletben hibamentesen megjelölt törvényhelyek alapján az oldalán felmerült, a Be. 145. § (1) bekezdés c) pontja szerint bűnügyi költségnek minősülő kirendelt védői díj megfizetésére.

[138] Az elsőfokú bíróság ítéletének egyéb rendelkezései törvényesek voltak.

[139] Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Fővárosi Törvényszék ítéletét a Be. 599. § (1) bekezdése alapján megtartott nyilvános ülésen, a Be. 606. § (1) bekezdése alapján részben megváltoztatta, míg egyéb rendelkezéseit a Be. 605. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

[140] A másodfokú bíróság a Btk. 92. § (1) és (2) bekezdése alapján rendelkezett az I.r. vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől letartóztatásban töltött időnek a kiszabott szabadságvesztésbe való beszámításáról.

[141] A másodfokú eljárás során a fordítással, tolmácsolással, valamint az I.r. és IV.r. vádlott kirendelt védőjének díjával felmerült bűnügyi költség megállapításáról és viseléséről a Be. 613. § (1) bekezdése értelmében a Be. 574. § (1) és (4) bekezdése, továbbá a Be. 576. § (1) bekezdés b) pontja alapján rendelkezett.

Budapest, 2023. év január hó 17. napján

Dr. Rédei Géza s.k.
a tanács elnöke

Dr. Patassy Bence s.k.
előadó bíró

Dr. Kertész Andrea s.k.
bíró

A Fővárosi Törvényszék 5.B.197/2019/280. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 1.Bf.217/2019/18. számú ítélete által Terhelt1 I.r., Terhelt2 II.r., Terhelt3 III.r. és Terhelt4 IV.r. vádlott vonatkozásában 2023. év január hó 17. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2023. év január hó 17. napján

Dr. Rédei Géza s.k.
a tanács elnöke